

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

Factors Affecting Bullying Behavior of Junior High School Students at
Kasetsart University Laboratory School Kamphaeng Saen Campus
Educational Research and Development Center

ยลดา ชัยแสง^{1,*}, นิรันดร์ ยิ่งยวด² และ ประสงค์ ตันพิชัย²

Yonlada Chaisang^{1,*}, Nirun Yingyuad² and Prasong Tanpichai²

(วันรับบทความ : 15 พฤศจิกายน 2567/วันแก้ไขบทความ : 23 มิถุนายน 2568/วันตอบรับบทความ : 30 มิถุนายน 2568)

(Received Date : Nov 15th, 2024, Revised Date : Jun 23rd, 2025, Accepted Date : Jun 30th, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จำนวน 240 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 7 ตัวแปร ประกอบด้วย การเห็นคุณค่าในตนเอง ความคับข้องใจ สัมพันธภาพระหว่าง

¹ สาขาวิชาการพัฒนาศาสตร์มนุษยและชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

¹ Master of Arts student in Human and Community Resource Development, Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University, Kamphaengsaen Campus

² ภาควิชาการพัฒนาศาสตร์มนุษยและชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

² Department of Human and Community Resource Development, Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University, Kamphaengsaen Campus

* ผู้ติดต่อหลัก Email: yonlada.chais@ku.th

* Corresponding author Email: yonlada.chais@ku.th

นักเรียนกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู การใช้สื่อออนไลน์ และความเชื่อทางศาสนา และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว และการใช้สื่อออนไลน์ โดยร่วมอธิบายพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้ร้อยละ 21.2 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์พฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในรูปคะแนน $\hat{Y} = 2.455 + 0.168X_3 + 0.316X_4 + 0.161X_6$ และสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z}_y = 0.185Y_{x3} + 0.331Y_{x4} + 0.215Y_{x6}$

คำสำคัญ : พฤติกรรมการกลั่นแกล้ง, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of bullying behavior among lower secondary school students, 2) to investigate the factors that affect bullying behavior among lower secondary school students, and 3) to identify the factors that influence bullying behavior among lower secondary school students. The sample consists of 240 lower secondary school students selected through simple random sampling. Data were collected using questionnaires, and the statistics used for data analysis include frequency, percentage, mean, standard deviation, person's product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research results were as follow: 1) the overall factors influencing bullying behavior among lower secondary school was at a high level; 2) the factor affecting of bullying behavior among lower secondary school students was at moderate level with 7 factors identified include self-esteem, frustration, relationships between students and peers, relationships between students and family, relationships between students and teachers, online media usage, and religious beliefs; and 3) the factors affecting bullying behavior among lower secondary school students consist of 3 factors: relationships between students and peers, relationships between students and family, and online media usage. The collectively explain the bullying behavior of lower secondary school students about percentage of 21.2 at the level of .001 and can be used to develop a predictive equation. The predictive equation for bullying behavior of lower secondary school students as follows: Regression equation: $\hat{Y} = 2.455 + 0.168X_3 + 0.316X_4 + 0.161X_6$ Standardized regression equation: $\hat{Z}_y = 0.185Y_{x3} + 0.331Y_{x4} + 0.215Y_{x6}$

Keyword : Bullying behavior, Junior high school students

บทนำ

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีปัญหาสุขภาพจิตได้มากที่สุดวัยหนึ่ง สามารถแสดงออกเป็นปัญหาพฤติกรรมได้หลายประการ เช่น ดื้อ ไม่เชื่อฟัง ละเมิดกฎเกณฑ์กติกา ใช้จ่ายฟุ้งเฟ้อ ทำผิดกฎหมาย เป็นต้น ปัญหาพฤติกรรมบางอย่างมักเกิดขึ้นมานานจนทำให้การแก้ไขทำได้ยาก การป้องกันปัญหาจึงมีความจำเป็นและสำคัญมากกว่าการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว การป้องกันดังกล่าวควรเริ่มตั้งแต่การส่งเสริมสุขภาพจิตตั้งแต่เด็ก เด็กที่มีพัฒนาการของบุคลิกภาพดี จะมีภูมิคุ้มกันโรคทางจิตเวชต่าง ๆ และช่วยป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในวัยรุ่นได้อย่างมากเช่นกัน พ่อแม่และครูอาจารย์และผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กทั้งหลาย จึงควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสุขภาพจิตตั้งเด็กจนถึงวัยรุ่นเป็นอย่างยิ่ง พฤติกรรมการข่มเหงรังแก เป็นพฤติกรรมที่ตั้งใจทำให้ผู้อื่นเกิดความเจ็บปวดต่อร่างกาย เกิดผลกระทบทางจิตใจ เช่น ความรู้สึกกลัว ทุกข์ใจ ซึ่งการข่มเหงรังแกเกิดขึ้นในทุกยุคสมัย อาจจะเป็นการกระทำโดยตรงทางกายหรือการข่มขู่ด้วยคำพูด จงใจให้ผู้อื่นถูกปฏิเสธหรือถูกเพิกเฉยจากสังคม (Rajanakarin Child and Adolescent Mental Health Institute, Department of Mental Health, 2018, cited in Kaewwiset et al., 2021)

ปัจจุบันระดับความรุนแรงของพฤติกรรมกลั่นแกล้งได้ทวีคูณมากขึ้นกว่าในอดีต จากข้อมูลกรมสุขภาพจิต Rajanakarin Child and Adolescent Mental Health Institute, Department of Mental Health (2562) ระบุว่า มีเด็กนักเรียนโดนกลั่นแกล้งในโรงเรียนถึง 600,000 คน เมื่อคิดเป็นอัตราส่วนแล้วเท่ากับประมาณร้อยละ 40 ถือเป็นอันดับ 2 ของโลก รองจากประเทศญี่ปุ่น นอกจากระดับความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นแล้ววิธีการกลั่นแกล้งก็เปลี่ยนไปจากในอดีตที่เคยใช้ เช่น การล้อเลียนชื่อพ่อแม่ การเรียกชื่อสมมติหรือปมด้อยของเพื่อน การไม่ให้เข้าร่วมกลุ่มเล่นหรือทำกิจกรรม และการตบหัวหรือการชกต่อยเบาๆ พฤติกรรมดังกล่าวเหล่านี้เป็นวิธีดั้งเดิมที่ใช้ในการกลั่นแกล้ง แต่สำหรับในปัจจุบัน สื่อ (Media) และเทคโนโลยี (Technology) มีบทบาทสำคัญและเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกลั่นแกล้งของคนในยุคปัจจุบัน สำหรับในประเทศไทย พบว่า กลุ่มเยาวชนมากกว่าร้อยละ 50 มีพฤติกรรมกลั่นแกล้งผ่านโลกโซเชียลและคุกคามผู้อื่นผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

พฤติกรรมรังแก หมายถึง การแสดงออกหรือการกระทำในลักษณะที่รุนแรงต่อผู้อื่นโดยมีจุดมุ่งหมายในการทำร้ายร่างกายและจิตใจหรือทำให้บาดเจ็บทางร่างกายหรือจิตใจ โดยการบังคับ ขู่เข็ญ คุกคาม ทุบตี จำกัดเสรีภาพทั้งที่เจตนาและไม่เจตนา (Laeheem, 2014) การกลั่นแกล้ง (Bullying) จึงพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม โดยพฤติกรรมนั้นเป็นความตั้งใจกระทำทำให้ผู้อื่นได้รับความทุกข์ความเจ็บปวดเพื่อให้ตนเองรู้สึกมีอำนาจ หรือมีพลังเหนือกว่าผู้อื่น อีกทั้งการกระทำดังกล่าวจะเกิดขึ้นซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องและมีระยะเวลายาวนานแต่ในบางครั้งการกระทำเหล่านั้นเราก็กะทำไปโดยที่ไม่รู้ตัว เช่น การพูดล้อเล่น ล้อเลียน คิดว่าเป็นเพียงเรื่องสนุก แต่แท้จริงแล้วคำพูดเหล่านั้นไม่ใช่แค่การล้อเล่นที่คิดว่าเป็นเรื่องสนุกสนาน แต่เป็นการกลั่นแกล้งที่สร้างแผลให้กับฝ่ายที่ถูกล้อจนเกิดเป็นปมภายในใจ โดยในทางจิตวิทยาแล้วคนที่มีความผิดปกติแบบนี้ มักมีปมด้อยในใจ จึงต้องเติมโตมาแบบนี้ ไม่ใช่แค่เพียงครอบครัวที่ไม่ดูแลเอาใจใส่เท่านั้น แต่ยังปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกด้วย โดยพฤติกรรมเหล่านี้หากเป็นเมื่อก่อนคงมองว่ามักเกิดขึ้นกับในช่วง วัยเด็กหรือวัยรุ่น แต่จริงๆ แล้วแม้แต่ผู้ใหญ่เองก็ยังมีพฤติกรรมบูลลี่ผู้อื่น (Faculty of Mass Communication, Ramkhamhaeng University, 2020)

ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้นำข้อมูลจากฝ่ายปกครองของโรงเรียน การสัมภาษณ์ครูประจำชั้น ครูแนะแนวและนักเรียน พบว่า นักเรียนบางส่วนในโรงเรียนมีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งเพื่อนทั้งในชั้นเรียนและในบริเวณโรงเรียน นักเรียนที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งมักมีบุคลิกภาพที่ชอบเรียกร้องความสนใจ ต้องการแสดงตนเป็นจุดเด่นในกลุ่มเพื่อน นักเรียนที่มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งส่วนหนึ่งมาจากความสัมพันธ์ในครอบครัวมีรูปแบบการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม คือ เข้มงวด ควบคุม หรือบังคับมากเกินไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา เพื่อค้นหาปัจจัยแท้จริงอันจะนำมาซึ่งการกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโรงเรียน การสร้างความตระหนักรู้ให้กับนักเรียนในการรู้จักเคารพสิทธิส่วนบุคคลและมีความรับผิดชอบต่อสังคมในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

นิยามศัพท์

1. พฤติกรรมการกลั่นแกล้ง หมายถึง การกระทำที่มุ่งทำร้ายหรือข่มเหงเพื่อนนักเรียน โดยต้องการทำร้ายบุคคลอื่นให้ได้รับความเจ็บปวดทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ทั้งมีผู้เห็นเหตุการณ์และไม่มีผู้เห็นเหตุการณ์ ประกอบด้วยพฤติกรรมการกลั่นแกล้งทางร่างกาย พฤติกรรมการกลั่นแกล้งทางวาจา พฤติกรรมการกลั่นแกล้งทางสังคม และพฤติกรรมการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์
2. การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การที่นักเรียนมีความเคารพตนเอง มีความคิด ความเชื่อ และความรู้สึกต่อตนเองในทางบวก รวมทั้งมองว่าตนเองมีค่าโดยไม่ต้องไปเปรียบเทียบกับคนอื่นและยังสามารถประเมินความสามารถของตนเองเพื่อปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นได้
3. ความคับข้องใจ หมายถึง สภาวะทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลเผชิญกับอุปสรรคหรือข้อจำกัดที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายหรือความต้องการ ซึ่งมักนำไปสู่ความรู้สึกไม่พอใจ หงุดหงิด หรือความโกรธ การจัดการกับความคับข้องใจอย่างไม่เหมาะสมอาจส่งผลต่อสุขภาพจิตและความสัมพันธ์กับผู้อื่น
4. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนและเพื่อนที่ปฏิบัติต่อกันทั้งในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การช่วยเหลือเพื่อน เคารพสิทธิของเพื่อน สนใจความรู้สึกของเพื่อน และรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน
5. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว หมายถึง พฤติกรรมระหว่างนักเรียนกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และสมาชิกในครอบครัวทั้งในด้านการทำกิจกรรมร่วมกัน และในด้านการเลี้ยงดูของสมาชิกใน

ครอบครัว ได้แก่ การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การรับฟังและช่วยกันและแสดงความคิดเห็น การร่วมกันตัดสินใจ รวมทั้งการปรึกษากันในครอบครัว

6. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู หมายถึง พฤติกรรมระหว่างนักเรียนกับครูในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการยอมรับและให้เกียรติในสถานะต่อกัน

7. การใช้สื่อออนไลน์ หมายถึง วิธีการหรือรูปแบบที่บุคคลสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร ความบันเทิง โดยการใช้เทคโนโลยีที่ช่วยเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ

8. ความเชื่อทางศาสนา หมายถึง กรอบคิดสำหรับการสร้างค่านิยม ศีลธรรม และจริยธรรมในชีวิตของบุคคลและสังคมที่มีรากฐานมาจากศาสนาที่ตนเองนับถือ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา โดยกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาประกอบด้วย ตัวแปรต้น ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง ความคับข้องใจ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู การใช้สื่อออนไลน์ และความเชื่อทางศาสนา ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จำนวน 600 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จำนวน 240 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการใช้สูตรของ Taro Yamane กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ .05

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบตามต้องการ แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของนักเรียนในเรื่อง เพศ อายุ โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ที่มีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ที่มีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นหาความเที่ยงตรง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบด้านโครงสร้าง เนื้อหาของแบบสอบถามและแบบวัด รวมทั้งการใช้ถ้อยคำ ภาษาเพื่อให้เกิดความถูกต้องและเกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบและสามารถวัดค่าตัวแปรต่างๆ ที่กำหนดได้ โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence: IOC) มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ทุกข้อ แสดงว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ และอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ ส่วนการตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ด้วยการนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนวมินทราชินูทิศเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 30 คน เพื่อประเมินค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ 0.80 ถือว่ามีความเชื่อมั่นสูงพอที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ในภาคปลายปีการศึกษา 2566 รวมระยะเวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 2 เดือน นักเรียนตอบแบบสอบถามทั้งหมด 240 คน จากนั้นผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามก่อนนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา วิเคราะห์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นฐานคิดและแนวทางในการใช้ศึกษา “ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์การกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา” โดยได้ทั้งหมด 7 ตัวแปร ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด ดังนี้

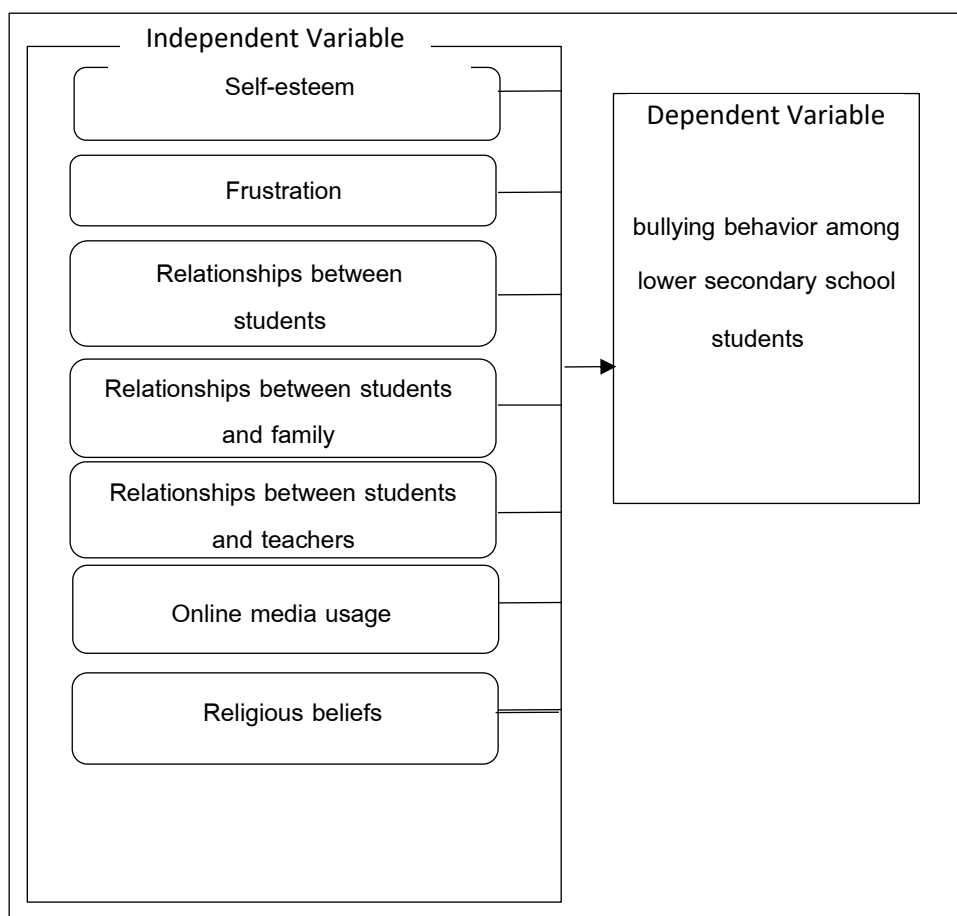

Figure 1 Conceptual Framework (กรอบแนวคิดการวิจัย)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ที่ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

เพศ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 135 คน (ร้อยละ 56.25) เป็นเพศชายจำนวน 100 คน (ร้อยละ 41.67) และไม่ระบุเพศ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 2.08)

อายุ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีอายุ 14 ปี จำนวน 78 คน (ร้อยละ 32.5) รองลงมาเป็นอายุ 13 ปี จำนวน 76 คน (ร้อยละ 31.67) อายุ 12 ปี จำนวน 59 คน (ร้อยละ 24.58) และลำดับสุดท้ายคืออายุ 15 – 16 ปี จำนวน 27 คน (ร้อยละ 11.25)

ระดับชั้น พบว่า เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 80 คน (ร้อยละ 33.33) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 80 คน (ร้อยละ 33.33) และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 80 คน (ร้อยละ 33.34) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

(n = 240)

ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	100	41.67
หญิง	135	56.25
ไม่ระบุ	5	2.08
รวม	240	100.00
2. อายุ		
12 ปี	59	24.58
13 ปี	76	31.67
14 ปี	78	32.50
15 – 16 ปี	27	11.25
รวม	240	100.00
2. ชั้นมัธยมศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	80	33.33
มัธยมศึกษาปีที่ 2	80	33.33
มัธยมศึกษาปีที่ 3	80	33.34
รวม	240	100.00

ตอนที่ 2 ระดับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

ระดับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า รายการพฤติกรรมการกลั่นแกล้งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียนเห็นด้วยกับคำพูดที่ว่าคนผิวดำคือคนที่สกปรก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.93) รองลงมา คือ นักเรียนคิดว่าเพื่อนที่ควรคบหาจะต้องมีฐานะทางบ้านเท่ากับกับเรา ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.82) และนักเรียนเดินชนคนที่ตนไม่ชอบเสมอเมื่อมีโอกาส ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.96) ตามลำดับ ส่วนรายการพฤติกรรมการกลั่นแกล้งที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดและอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ นักเรียนขอโทษทุกครั้งที่ทำให้เพื่อนรู้สึกไม่ดี ($\bar{X} = 1.88$, S.D. = 0.97) รองลงมา คือ นักเรียนเป็นคนทบทวนการกระทำของตนเองเสมอ ($\bar{X} = 2.02$, S.D. = 0.93) และนักเรียนเห็นว่าการระราน การให้ร้ายเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ($\bar{X} = 2.03$, S.D. = 1.06) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

(n = 240)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. นักเรียนเป็นคนทบทวนการกระทำของตนเองเสมอ	2.02	0.93	น้อย
2. นักเรียนคิดว่าการกลั่นแกล้งถือเป็นสีสันในห้องเรียน	3.63	1.12	ปานกลาง
3. นักเรียนขอโทษทุกครั้งที่ทำให้เพื่อนรู้สึกไม่ดี	1.88	0.97	น้อย
4. นักเรียนเห็นด้วยกับคำพูดที่ว่าคนผิวดำคือคนที่สกปรก	4.50	0.93	มากที่สุด
5. นักเรียนรู้สึกว่าตนเองมีความสุขที่ได้พูดจาเปรียบเทียบกับผู้อื่น	4.10	1.02	มาก
6. นักเรียนชอบว่าเพื่อนคนอื่น ๆ ว่าไม่ฉลาดเมื่อเพื่อนตอบว่าไม่รู้	4.24	0.94	มาก
7. นักเรียนชอบนำเรื่องที่ได้ยินมาไปเล่าต่อทุกครั้ง	3.31	1.09	ปานกลาง
8. นักเรียนเห็นว่าการระราน การให้ร้ายเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	2.03	1.06	น้อย
9. นักเรียนไม่รู้ว่าการล้อเลียนเป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่การกลั่นแกล้ง	3.80	1.18	มาก
10. นักเรียนเห็นว่าการนำรูปเพื่อนไปใช้ในสื่อต่าง ๆ ถือเป็นการแอบอ้างหรือผิดกฎหมาย	2.38	1.20	ปานกลาง
11. นักเรียนกระทำรุนแรงกับเพื่อน เมื่อเพื่อนพูดจาไม่น่าฟัง	3.73	1.06	มาก
12. นักเรียนเดินชนคนที่ตนไม่ชอบเสมอเมื่อมีโอกาส	4.37	0.96	มาก
13. นักเรียนมักใช้ความรุนแรงทุกครั้งกับคนที่ตนไม่ชอบ	4.11	1.06	มาก
14. นักเรียนเห็นด้วยกับการรุม ลงทัณฑ์ทางร่างกายตามสื่อออนไลน์ ต่าง ๆ	4.33	0.97	มาก
15. นักเรียนอึดอัดทุกครั้งเมื่อเดินผ่านคนที่มีลักษณะอ้วนท้วม	4.27	1.06	มาก
16. นักเรียนรู้สึกดีเมื่อทำให้เรื่องของเพื่อนเป็นที่ขบขันในห้องเรียน	3.87	1.06	มาก

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
17. นักเรียนชอบสำรวจราคาสິงของเครื่องใช้ของคนอื่น	3.84	1.17	มาก
18. นักเรียนมองว่าการใส่เครื่องแบบนักเรียนชุดเดิม ในวันเปิดภาคเรียน ถือ เป็นคนที่ปัญหาทางบ้าน	4.28	0.97	มาก
19. นักเรียนคิดว่าเพื่อนที่ควรคบหาจะต้องมีฐานะทางบ้านเท่ากับเรา	4.46	0.82	มาก
20. นักเรียนรู้สึกว่าการพูดถึงลักษณะรูปร่างของคนอื่น เป็นเรื่องที่สามารถ วิจารณ์ได้ปกติ	4.16	1.01	มาก
เฉลี่ยรวม	3.67	0.46	มาก
พฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (Y)			

ตอนที่ 3 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียน
สาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

การศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า
การเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.82$, S.D. = 0.59) ความคับข้องใจ (X_2) อยู่ในระดับ
ปานกลาง ($\bar{X} = 2.64$, S.D. = 0.49) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_3) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} =$
3.20, S.D. = 0.51) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_4) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$, S.D. =
0.48) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_5) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.73$, S.D. = 0.51) การใช้สื่อ
ออนไลน์ (X_6) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.27$, S.D. = 0.61) และความเชื่อทางศาสนา (X_7) อยู่ในระดับปาน
กลาง ($\bar{X} = 2.72$, S.D. = 0.57) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

(n = 240)

รายการปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้ง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1)	2.82	0.59	ปานกลาง
ความคับข้องใจ (X_2)	2.64	0.49	ปานกลาง
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_3)	3.20	0.51	ปานกลาง
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_4)	3.00	0.48	ปานกลาง
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_5)	2.73	0.51	ปานกลาง
การใช้สื่อออนไลน์ (X_6)	2.72	0.61	ปานกลาง
ความเชื่อทางศาสนา (X_7)	2.72	0.57	ปานกลาง

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์แบบสมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson' Product Moment Correlation Coefficient) โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) ความคับข้องใจ (X_2) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_3) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_4) อ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_5) การใช้สื่อออนไลน์ (X_6) และความเชื่อทางศาสนา (X_7) กับ พฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (Y)

จากการวิเคราะห์ทั้ง 7 ตัวแปร พบว่า มีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ($r = 0.261, p < .01$) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว ($r = 0.367, p < .01$) การใช้สื่อออนไลน์ ($r = 0.272, p < .01$) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	Y
X_1	1.000							
X_2	0.273**	1.000						
X_3	0.364**	0.404**	1.000					
X_4	0.233**	0.284**	0.340**	1.000				
X_5	0.267**	0.287**	0.270**	0.369**	1.000			
X_6	0.186**	0.247**	0.247**	0.275**	0.397**	1.000		
X_7	0.356**	0.210**	0.234**	0.185**	0.278**	0.098	1.000	
Y	0.046	0.121	0.261**	0.367**	0.077	0.272**	-0.015	1.000

หมายเหตุ ** $p < .01$ * $p < .05$

จากการนำตัวแปรทั้งหมดเข้าสู่สมการถดถอยในขั้นสุดท้ายของการวิเคราะห์พบว่า มีตัวแปรที่เข้าสู่สมการทั้งหมด 3 ตัวแปร ประกอบด้วย สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_3) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_4) และการใช้สื่อออนไลน์ (X_6) สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (Y) ได้รวมร้อยละ 21.2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.461 (ตารางที่ 4) สามารถตอบคำถามการวิจัยในครั้งนี้ได้ว่ามีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และได้สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 2.455 + 0.168X_3 + 0.316X_4 + 0.161X_6$$

สมการถดถอยคะแนนมาตรฐาน

$$\widehat{Z}_y = 0.185Y_{x3} + 0.331Y_{x4} + 0.215Y_{x6}$$

ตารางที่ 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตัวแปรปัจจัย	R ² _{Change}	b	SE	β	t	p
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X ₃)	0.068	0.168	0.063	0.185	2.688	0.000
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X ₄)	0.134	0.316	0.063	0.331	5.020	0.000
การใช้สื่อออนไลน์ (X ₆)	0.074	0.161	0.049	0.215	3.300	0.000

ค่าคงที่ = 2.455 ,R = 0.461 R² = 0.212

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว และการใช้สื่อออนไลน์ โดยร่วมอธิบายพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้ร้อยละ 21.2 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001 ซึ่งมีความสอดคล้องต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนโดยตรงและส่งผลให้นักเรียนปฏิบัติต่อผู้อื่นโดยการกระทำ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยการศึกษาความรุนแรงของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ของ Chanrod (2022) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการถูกกลั่นแกล้งกันของนักเรียนได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยแวดล้อมด้านเพื่อน และปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อ ส่วนการอภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อค้นพบมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียน เนื่องจากมีความสนิทสนมจนนำไปสู่การไม่เคารพและไม่ให้เกียรติกัน รวมถึงการไม่เป็นที่ยอมรับในกลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kitsukchit (2016) ที่พบว่า พฤติกรรมรังแกของนักเรียนมีสาเหตุมาจากเพื่อนในกลุ่มที่มีพฤติกรรมรังแกผู้อื่น จะส่งผลให้นักเรียนคนนั้นมีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นตามไปด้วย โดยเป็นแรงสนับสนุนให้เกิดการรังแกผู้อื่นในภายหลังเนื่องจากเห็นว่าเป็นสิ่งที่ทำได้ และสอดคล้องกับ Chanrod (2022) ที่กล่าวว่า ปัจจัยด้านเพื่อนมีส่วนสำคัญเพราะโรงเรียนเป็นแหล่งรวมคนไว้อย่างหลากหลายเพราะฉะนั้นเด็กนักเรียนแต่ละคนควรที่จะได้รับการดูแล การอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องจากครูอาจารย์ที่จะให้คำแนะนำในการใช้ชีวิตร่วมกันในฐานะเพื่อนที่ดีต่อกัน และเลิกมองเรื่องกลั่นแกล้งเป็นเรื่องเล็ก ให้ความเห็นอกเห็นใจกันสิ่งนี้จะช่วยให้พฤติกรรมการกลั่นแกล้งลดลง

2. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียน แสดงว่าสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวส่งผลให้มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งต่อเพื่อนมาก เพราะการถูกละเลยจากครอบครัวทำให้เด็กไม่ได้รับความรักและความอบอุ่นมากพอจะส่งผลให้เรียกร้องความสุขโดยใช้ความรุนแรง หรือการกลั่นแกล้งเพื่อนที่อ่อนแอกว่า เนื่องจากสถาบันครอบครัวคือสถาบันแรกที่นักเรียนได้รับการอบรมเลี้ยงดูและฝึกทักษะในด้านต่างๆ สอดคล้องกับ Atsakun (2010) ได้กล่าวว่า สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกของบุคคล ถ้าบุคคลได้รับการขัดเกลาทางสังคมอย่างเข้มแข็งในวัยเด็ก ย่อมทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพหรือคุณลักษณะที่มั่นคง รวมทั้งการดูแลเอาใจใส่อบรมเลี้ยงดูด้วยความรักพร้อมทั้งส่งเสริมให้การศึกษา สอดคล้องกับ Wibulseth (1999) กล่าวว่า ครอบครัวที่ให้ความรักความเอาใจใส่บุตรอย่างเต็มที่ มีเวลาดูแลเอาใจใส่การเรียนและการดำเนินชีวิตของบุตรอย่างสม่ำเสมอ มีความเอื้ออาทรและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ย่อมทำให้สัมพันธภาพในครอบครัวมีความแน่นแฟ้นมากขึ้น และย่อมทำให้นักเรียนมีความกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกทางพฤติกรรมที่เหมาะสม

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการกลั่นแกล้ง ซึ่งทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เรียกร้องความสนใจ และต้องการเป็นที่รักและถูกยอมรับจากสังคม พฤติกรรมการกลั่นแกล้งยังสอดคล้องกับ Laeheem & Sangkharat (2013, as cited in Inthachoti, 1993; Chetwong, 1994) ได้กล่าวถึง สาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการกลั่นแกล้ง คือ จากสภาพครอบครัวขาดความอบอุ่น เช่น พ่อแม่ใช้ความรุนแรงในครอบครัว พ่อแม่แยกทางกันมักส่งผลให้เด็กมีปัญหา และมักแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอยู่เสมอ เด็กที่ถูกทอดทิ้งไม่เอาใจใส่ จนกลายเป็นเด็กที่ต้องการความรักจากทั้งพ่อและแม่เป็นอย่างมาก เมื่อเด็กไม่ได้รับความรักและความอบอุ่นจากครอบครัว ทำให้เด็กมีปัญหาเรียกร้องความสนใจ เช่น เสียงดัง ประพฤติตนเป็นเด็กเกเร และเด็กที่ถูกตามใจ หรือถูกถนอมมากเกินไป คือ เด็กที่บิดามารดาทะนุถนอมมากเกินไป จะทำเด็กเห็นแก่ตัว ขอบขี้เหนียวและดูถูกผู้อื่น และ Wutthisawat (2009) กล่าวถึง ลักษณะของสัมพันธภาพในครอบครัว คือ การเห็นคุณค่าของคนในครอบครัว มีพึงพอใจต่อกัน รวมทั้งมีการแสดงออกให้คนในครอบครัวเห็นว่าเรามีเวลาอยู่ร่วมกัน เพราะทุกคนจะได้ทำกิจกรรมร่วมกันในหลายอย่างและเป็นกิจกรรมที่ทุกคนพอใจ การมีพันธะต่อความสุขของคนในครอบครัว ซึ่งจะทำให้สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีคุณภาพ ส่งผลให้สามารถอยู่ร่วมกันกับสังคมได้อย่างปกติสุข

นอกจากนี้ Arayawinyu (1999) ได้กล่าวว่า สัมพันธภาพในครอบครัวว่า ครอบครัวเป็นปัจจัยหนึ่งของปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ความไม่ปรองดองกันในครอบครัว ครอบครัวที่พ่อแม่เจ้าระเบียบ มักอยู่ในกฎเกณฑ์ตลอดเวลาจะทำให้เด็กเกิดความอึดอัดใจ ครอบครัวที่พ่อแม่ติดการพนัน หรือยาเสพติด ไม่มีเวลาเอาใจใส่เด็กจึงทำให้เด็กมีความรู้สึกขาดความอบอุ่น เป็นต้น สัมพันธภาพในครอบครัวมีความจำเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะพ่อแม่และคนในครอบครัวที่จะต้องให้ความสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูส่งผลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน ครอบครัวจึงถือเป็นส่วนสำคัญในการลดและป้องกันปัญหาพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนหรือพฤติกรรมอื่นๆ ที่ไม่พึงประสงค์ในสังคมได้

3. การใช้สื่อออนไลน์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียน แสดงให้เห็นว่าการใช้สื่อออนไลน์ส่งผลให้มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งต่อเพื่อนมาก เนื่องจากนักเรียนไม่สามารถรู้เท่าทันการใช้สื่อออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ จึงนำมาปฏิบัติและลอกเลียนแบบส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้ง ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นช่วงวัยที่เข้าสู่วัยรุ่น มีความต้องการอยากรู้ อยากลองในสื่อออนไลน์ เพื่อเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน สอดคล้องกับ Sittichai & Tudkeo (2017) ที่ว่า ความคับข้องใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการข่มเหงรังแกบนโซเชียล เนื่องจากเยาวชนซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นมีความแปรปรวนด้านอารมณ์และความรู้สึก จึงทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมการข่มเหงรังแกบนโซเชียล เพื่อระบายอารมณ์และความรู้สึกของตนเองออกมาเพื่อลดความคับข้องใจให้น้อยลง ส่วน Damrongkiattisak et al. (2014) กล่าวว่า การกลั่นแกล้งผ่านโลกโซเชียล หมายถึง การใช้อุปกรณ์ดิจิทัลที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น การโทรศัพท์ ส่งข้อความ ภาพนิ่ง หรือภาพเคลื่อนไหวเพื่อคุกคามข่มขู่ซ้ำๆ เป็นการกลั่นแกล้งอย่างจงใจ มีเจตนาเพื่อให้ผู้ถูกกลั่นแกล้งได้รับผลกระทบหรือความเสียหาย โดยผู้กลั่นแกล้งจะเปิดเผยหรือปิดบังตัวตนก็ได้ ทั้งนี้การกลั่นแกล้งผ่านโลกโซเชียลทำให้เกิดการรับรู้ในวงกว้างอย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกับผู้ปกครองให้มีความตระหนักถึงผลกระทบของพฤติกรรมการกลั่นแกล้ง โดยการจัดประชุมผู้ปกครองหรือการสื่อสารระหว่างกันในสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อร่วมกันสอดส่องและร่วมรับฟังปัญหาและความรู้สึกของบุตรหลาน เพื่อสร้างความเข้าใจและความเข้าใจซึ่งกันและกัน สร้างทักษะทางสังคมและอารมณ์เพื่อให้บุตรหลานสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ยากลำบากได้ และนำมาสู่การลดปัญหาจากพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียน

2. โรงเรียนควรมีครูแนะแนวหรือนักจิตวิทยาประจำโรงเรียนที่มีความพร้อมในการรับฟังและแก้ปัญหาเพื่อที่จะสามารถดูแลและช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ความรู้และทักษะทางด้านจิตวิทยาวัยรุ่นที่สอดคล้องและเหมาะสมกับปัญหาของนักเรียนในแต่ละช่วงชั้น

3. การสร้างความตระหนักให้กับผู้ปกครองในการให้คำแนะนำนักเรียนในการใช้สื่อออนไลน์ การคอยสอดส่องพฤติกรรมอย่างใกล้ชิดและคอยย้ำเตือนอยู่ตลอดเวลา การบอกให้นักเรียนรู้และตระหนักถึงโทษและอันตรายในการแสดงพฤติกรรมเลียนแบบตามที่เป็นสื่อ เช่น ละคร เกมโชว์ เป็นต้น รวมทั้งการควบคุมสอดส่องดูแลและเอาใจใส่ให้บุตรหลานเลือกคบแต่เพื่อนที่ดี ประพฤติดีมีระเบียบวินัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีศึกษาในเชิงลึกโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพกับกลุ่มนักเรียนที่มีความเสี่ยงในการแสดงออกถึงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งผู้อื่นในโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับตัวเด็ก ผู้ปกครอง และสถานศึกษา และสามารถเสนอแนะทางเพื่อแก้ปัญหาได้ตรงจุดกับต้นตอของปัญหา และสอดคล้องกับบริบทในสังคมปัจจุบัน

2. ควรมีการขับเคลื่อนเพื่อลดปัญหาพฤติกรรมกลั่นแกล้งในโรงเรียนโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ประกอบด้วย ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรสื่อ รวมทั้งกลุ่มสหวิชาชีพหรือนักจิตวิทยา เพื่อให้กระบวนการแก้ปัญหาีความเป็นรูปธรรมและชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- Arayawinyu, P. (1999). *Education for children with special needs (2nd ed)*. Waen Kaew Publishing.
- Atsakun, S. (2010). *Family Institution: Development and Change*. Chulalongkorn University Press.
- Chanrod, A. (2022). A study of the severity of bullying behavior among students in Secondary Schools of Mueang District in Phitsanulok Province. *Journal of Local Management and Development, Pibulsongkram Rajabhat University*, 2(1), 43-56.
- Faculty of Mass Communication, Ramkhamhaeng University. (2020). *The Department of Mental Health reveals that Thai children are ranked 2nd in the world for bullying in schools*.
<https://mac.ru.ac.th/ramintouch>.
- Damrongkiattisak, W., Achapetch, N. & Chamnankha, D. (2014). Learning achievement between using of print media and interactive multimedia of primary and secondary school students. *Journal of Humanities and Social Sciences*, 22(38), 135-160.
- Department of Mental Health, Ministry of Public Health. (2019). *Stop bullying, stop violence in society*.
<https://dmh.moph.go.th/news-dmh/view.asp?id=30024>.
- Kaewwiset, P., Matayaboon, N., Somboon, L. & Kodyee, S. (2021). Cyber bullying behavioral and related factors of high school students in Muang District, Chiang Rai Province. *Journal of Buddhist Social Sciences and Anthropology*, 6(5), 239-253.
- Kitsukchit, P. (2016). The factors causing adolescent female bullies in secondary girls' schools in the Nangkok Metropolis According to Ronaid L. Akers's Social Learning Theory. *Journal of Library Services, Prince of Songkla University*, 27(1), 72-80. DOI: <http://dx.doi.org/10.14456/asj-psu.2016.8>
- Laeheem, K. & Sangkharat, U. (2013). *Guidelines for solving bullying behavior problems of students in private Islamic schools in Songkhla Province*. Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkhla University, Hat Yai Campus.
- Laeheem, K. (2014). Factors related to students: Bullying behavior of students in Islamic private schools, Songkhla Province. *Srinakharinwirot Journal of Humanities and Social Sciences*, 6(12), 14-30.
- Sittichai, R. & Tudkeo, T. (2017). Cyberbullying behavior among youth in the three southern border provinces. *Journal of Library Services, Prince of Songkhla University*, 28(1), 86-99.
- Wutthisawat, S. (2009). *A study of family relationships among students in grade 2* (Master's thesis in Guidance Psychology, Srinakharinwirot University).

- Wibulseth, S. (1999). Relationships among Thai family members. *Journal of Demography*, 15(1), 37-50. <https://doi.org/10.56808/2730-3934.1199>